

Učni načrt

Predmet

O B O A

1. Opredelitev predmeta
2. Splošni cilji predmeta
3. Operativni cilji predmeta – dejavnosti
4. Operativni cilji predmeta – vsebine
5. Standardi znanja
6. Didaktična priporočila
7. Izvedbeni standardi in normativi

1. OPREDELITEV PREDMETA

Oboa (franc. hautbois, angl. in nem. oboe) je lesen pihalni inštrument z dvojnimi jezičkom (ustnikom). Predniki oboe so inštrumenti, zasnovani na principu dvojnega jezička, in so že pri starih Grkih in Rimljanih veljali za najpomembnejše pihalne inštrumente (avlos, tibia).

V Evropi se je oboa pojavila okoli leta 1200, vendar je dobila svojo značilno obliko v sredini 17. stoletja. Mehanizem je bil takrat še zelo poenostavljen, tonski obseg pa je bil od c1 do d3.

Današnjo obliko oboe so leta 1882 izdelali v Parizu, pozneje pa se je uveljavila po vsem svetu (model "konzervatorij"). Današnji tonski obseg je od h do g3.

V družino spadajo še angleški rog (f), oboa d'amore (a) in hekelfon (basovska oboa).

2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA

UČENCI:

- dobijo interes za spoznavanje oboe in igranja nanjo,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega teksta v kompozicijskem, oblikovnem in stilnem pomenu,
- spremljajo zgodovinski razvoj oboe in glasbe,
- razvijajo izvajalske spretnosti, koordinacijo rok, jezika in dihanja,
- se učijo dihanja z glasbo in doživljanja ritma,
- se navajajo na samonadzor in nadzor tona,
- razvijajo sposobnosti in koncentracijo pri javnem nastopanju,
- razvijajo kritično presojo obravnavane literature glede ravni umetniške kakovosti,
- osvetljujejo pomen inštrumenta in literature v toku zgodovine,
- gradijo svojo osebnost ob odkrivanju glasbenih vrednot,
- se seznanjajo z različnimi možnostmi skupinskega muziciranja,
- si oblikujejo odnos do glasbe in s tem do splošne glasbene kulture.

3. OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

	NIŽJA STOPNJA	VIŠJA STOPNJA
Učenci:	1., 2., 3., 4., 5., 6. razred	7. in 8. razred
igrajo na oboo;	• razvijajo tehniko z različnimi vajami v različnih tonalitetah in v različnih artikulacijskih načinih, • razvijajo tehniko in hitrost igranja, • izboljšujejo intonacijo, • obvladujejo celoten kromatični sistem od c1 do d3, • igrajo okraske: trilčke, predložke, mordent itd., • razvijajo razumevanje glasbene strukture in njenih zakonitosti ter kot posledico pomnjenje, • uvajajo se v osnove estetike, stila in glasbenih vsebin, • razvijajo občutljivost poslušanja gradacijskih nians, • učijo se igrati z lista;	• razvijajo vse tehnične prvine in jih povezujejo s slušno-estetskimi procesi, • stilno okrašujejo skladbe, • razvijajo sposobnosti načrtovanja in doseganja emotivnih stanj, • vključujejo emotivno pomnjenje v sistem zapomnjevanja, • razvijajo slušne predstave, • povežejo izvajalca, oboo in glasbeno delo z motivacijskimi in drugimi psihičnimi procesi, • povečujejo željo po javni predstavitvi dela, • negujejo igro z lista, • seznanijo se z izdelavo ustnika;
solfedžirajo;	• spoznavajo in izvajajo osnovne ritmične vzorce, • pojejo skladbice, ki jih igrajo, in ritmično izrekajo besedila, • transponirajo krajše motive;	• pojejo posamezne ritmične in melodične odlomke iz učnega gradiva, • transponirajo v druge tonalitete, • igrajo po posluhu;
oblikujejo zvok;	• oblikujejo posamezne tone in tonske povezave, • dosegajo glasbeni izraz z uporabo ustrezne dinamike, barve, tempa in artikulacije, • izvajajo lastne skladbice, • igrajo na internih in javnih nastopih;	• oblikujejo glasbeni izraz z uporabo ustrezne dinamike, zvočne barve, agogike in artikulacije, • zavestno izvajajo glasbo različnih izrazov in stilnih obdobj, • razvijajo in povezujejo hkratno poslušanje svoje izvedbe in inštrumentalne spremljave ali drugih članov ansambla, • igrajo na internih in javnih nastopih;
skupinsko muzicirajo;	• igrajo enoglasne skladbe ob učiteljevi spremljavi, • igrajo preproste duete;	• muzicirajo z drugimi inštrumentalisti ali pevci, • igrajo zahtevnejše skladbe v različnih zasedbah, • igrajo v različnih komornih zasedbah ali orkestrih;

ustvarjajo glasbo in uporabljajo učno tehnologijo;	• dopolnjujejo glasbena vprašanja in odgovore, • ustvarjajo zvočne slike in uglasbijo svoja občutja, • seznanijo se z avdio- in videoopremo, • seznanijo se z improvizacijo;	• ustvarijo zahtevnejše lastne skladbe, • ustvarjene vsebine zapišejo, • improvizirajo z različnimi izraznimi sredstvi, • uporabljajo sodobne učne pripomočke;
spoznavajo, ocenjujejo in vrednotijo glasbo.	• razvijajo svoja znanja v skladu z literaturo, ki jo igrajo, • spoznavajo nove glasbene oblike, • skozi skladbe spoznavajo glavne značilnosti stilnih obdobj, • pridobivajo osnovne informacije o skladateljih, • analizirajo in ocenjujejo lastne izvedbe (nastopi), • besedno izražajo mnenje o posameznih skladbicah in njihovih karakterjih.	• ob analitičnem poslušanju usvajajo in utrjujejo glasbenoteoretična in oblikovna znanja, • spoznavajo in interpretirajo skladbe, • poznajo karakteristike posameznih stilnih obdobj (stil, značilne oblike, uvrščanje skladateljev ...) kakor tudi drugih zvrsti glasbe, • primerjajo lastne izvedbe z drugimi (nastopi drugih učencev, koncerti, plošče ...), • sistematično spoznavajo in si oblikujejo možne kriterije za ocenjevanje vseh zvrsti glasbe.
Dodatni pouk	Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in brezhlebnega obvladovanja vsebin, načrtovanih za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja.	

4. OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE

1. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- spoznavanje oboe in njenih lastnosti,
- spoznavanje dolžine not in ritmične urejenosti,
- higiena in nega oboe,
- uvajanje v igro lestvic in akordov,
- tehnika igranja: dihanje, nastavek, drža in postavitev rok,
- spoznavanje oznak za dinamiko in agogiko in prste ter drža telesa,
- negovanje intonacije,
- ustvarjanje in oblikovanje tona,
- povezovanje tonov, spoznavanje različnih artikulacij (non legato, legato ...).

LESTVICE:

- durove in molove lestvice do treh predznakov in akordi.

ŠOLE – METODE:

- S. Crozzolli: Le prime lezioni di oboe,
- E. Rothwell: The Oboist's Companion (Vol. 1),
- F. Gillet: Methode pour le début du hautbois.

SKLADBE:

- P. M. Dubois: Histoires de hautbois,
- F. Passani: Pastoral,
- G. Lacour: Abel, le hautbois dormant,
- Q. Maganini: Ten Trios (skladbice za tri oboe),
- slovenske skladbe po izboru učiteljev.

ZBIRKE SKLADB RAZLIČNIH AVTORJEV S KLAVIRSKO SPREMLJAVO:

- Craxton–Richardson: First Book of Oboe Solos,
- T. Szeszler: Musique de hautbois pour le premier pas,
- S. Francis: Oboe Music to Enjoy.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

2. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- igranje etud in skladb s spremljavo ali brez nje,
- oblikovanje glasbenih celot,
- obvladavanje obsega od c1 do d3,
- tonsko in dinamično izenačenje vseh registrov v vseh oblikah artikulacije,
- razvijanje tehnične spretnosti (dihanje, nastavek, jezik, prsti ...).

LESTVICE:

- durove in molove lestvice in akordi (kvintakordi),
- L. Bleuzet: La technique du hautbois.

ŠOLE – METODE:

- M. R. Barret: A Complet Method for the Oboe,
- E. Rothewell: The Oboist's Companion (Vol. 2),
- J. Sellner: Methode pour hautbois,
- G. Hinke: Elementarschule für Oboe.

ETUDE:

- F. Fleming: 60 etudes progressives,
- E. A. Pušičnik: 60 Easy Etudes.

SKLADBE:

- A. Corelli: Koncert za oboo,
- A. Ameller: Sonatine,
- R. Bariler: Miniatures,
- B. Berthelot: Air Pastoral,
- P. M. Dubois: Histoire de hautbois (Vol. 2),
- E. Grieg: Chanson de Solveig.

ZBIRKE SKLADB:

- S. Francis: Oboe Music to Enjoy (Vol. 2),
- W. Forbes: Classical and Romantic Pieces.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova ali molova lestvica in tonični ter dominantni oziroma zmanjšan septakord (na pamet),
- dve etudi različnih karakterjev,
- krajša skladba in dva stavka iz cikličnega dela s spremljavo, od tega ena na pamet.

NAPREDOVANJE

Potrebni pogoj za prehod v drugo obdobje nižje stopnje je uspešno opravljen izpit za 2. razred.

3. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- razvijanje in uporaba vibrata,
- spoznavanje izvirne literature in priredb,
- igranje v komornih zasedbah,
- razvijanje glasbenega spomina.

LESTVICE IN AKORDI:

- L. Bleuzet: La technique du hautbois.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- M. R. Barret: A Complet Method for the Oboe,
- E. Rothewell: The Oboist's Companion (Vol. 2),
- J. Sellner: Methode pour hautbois,
- G. Hinke: Elementarschule für Oboe.

SKLADBE:

- F. Martin: Petite complainte,
- R. Berthelot: Pas de danse,
- P. M. Dubois: Histoires de hautbois (Vol. 2),
- D. Goosens: Islamite Dance,
- E. Grieg: Four Pieces,
- C. H. Joubert: Balade del al fleurs novele,
- J. F. Rameau: Gavotte,
- G. F. Händel: Koncert v g-molu,
- G. F. Händel: Sonata v c-molu (št. 1).

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova ali molova lestvica in tonični ter dominantni oziroma zmanjšan septakord (na pamet),
- dve etudi različnih karakterjev,
- krajša skladba in dva stavka iz cikličnega dela s spremljavo, od tega ena na pamet.

4. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvirne literature in priredb,
- igranje v različnih komornih zasedbah,
- razvijanje glasbenega spomina,
- spoznavanje oznak za tempo in karakter skladb.

LESTVICE IN AKORDI:

- L. Bleuzet: La technique du hautbois.

ŠOLE – METODE:

- M. R. Barret: A Complet Method for the Oboe,
- J. Sellner: Methode pour hautbois,
- E. Rothewell: The Oboist's Companion (Vol. 2),
- G. Hinke: Elementarschule für Oboe.

ETUDE:

- Fleming: 25 Etudes melodique,
- H. Brod: Études et sonates,
- A. W. Ferling: 48 etudes.

SKLADBE:

- F. Händel: Koncert v g-molu,
- P. M. Dubois: Deux paysages,
- D. Cimarosa: Koncert,
- S. Joplin: The Entertainer,
- G. F. Händel: Sonata št. 2,
- T. Albinoni: Concerto, op. 7, št. 2,
- A. Vivaldi: Koncert v a-molu (F VII - 8),
- N. Rota: Elegija,
- A. Vivaldi: Koncert v C-duru (F VII - 3),
- H. Tomasi: Chant corse,
- slovenske skladbe po učiteljevem izboru.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova in molova lestvica z akordi (na pamet),
- dve etudi različnih karakterjev,
- krajša skladba in ciklično delo v celoti s spremljavo, od tega ena na pamet.

5. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvirne literature in priredb,
- igranje v različnih komornih zasedbah,
- razvijanje glasbenega spomina,
- spoznavanje oznak za tempo in karakter skladb.

LESTVICE IN AKORDI:

- L. Bleuzet: La technique du hautbois,
- F. Gilllet: Exercices sur les games, les intervalles et le staccato.

ETUDE:

- H. Brod: Etudes et sonates,
- A. Debondue: 24 Etudes melodiques,
- J. H. Luft: 24 Etudes (izbor).

SKLADBE:

- Britten: Two Insects Pieces,
- G. F. Telemann: 12 Fantasien (po izboru),
- T. Albinoni: Koncert za oboo (po izboru),
- G. F. Händel: Sonata v g-molu,
- D. Cimarosa: Koncert,
- C. S. Saens: Sonata,
- G. Donizetti: Sonate.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova in molova lestvica z akordi (na pamet),
- dve etudi različnih karakterjev,
- skladba in ciklično delo v celoti s spremljavo, od tega ena na pamet.

6. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvirne literature ter priredb različnih stilnih obdobj,
- igranje v različnih komornih zasedbah,
- razvijanje glasbenega spomina,
- spoznavanje oznak za tempo, karakter skladb.

LESTVICE IN AKORDI:

- L. Bleuzet: Las technique du hautbois,
- F. Gilllet: Exercices sur les games, les intervalles et le staccato.

ŠOLE – METODE, ETUDE:

- Besozzi: 28 Etudes (izbor skladb),
- W. Ferling: 144 preludes et etudes,
- F. Gillet: 20 minutes d'étude,
- J. H. Luft: 24 Etudes.

SKLADBE:

- G. Ph. Telemann: 12 Fantasien (po učiteljevem izboru),
- A. Vivaldi: Koncert,
- B. Marcello: Koncert v d-molu,
- J. S. Bach: Koncert v F-duru,
- J. S. Bach: Sonata,
- A. Vivaldi: Sonata,
- C. S. Saens: Sonata,
- J. Haydn: Koncert,
- W. A. Mozart: Koncert,
- P. Hindemith: Sonata,
- A. Britten: Metamorfoze,
- skladbe 20. stoletja po učiteljevem izboru,
- slovenski avtorji po učiteljevem izboru.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova in molova lestvica z akordi (na pamet),
- dve etudi različnih karakterjev,
- skladba in ciklično delo v celoti s spremljavo, od tega ena na pamet.

NAPREDOVANJE

Za prehod na višjo stopnjo izobraževanja mora učenec na izpitu za 6. razred oboe pokazati dobro obvladovanje vseh tehničnih in muzikalnih sestavin igre in pridobiti pozitivno mnenje izpitne komisije.

7. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvirne literature ter priredb različnih stilnih obdobj,
- igranje v različnih komornih zasedbah,
- razvijanje glasbenega spomina,
- spoznavanje oznak za tempo, karakter skladb,
- spoznavanje najpomembnejših solov iz simfonične in operne literature.

ETUDE:

- G. Jopling: 50 klasičnih etud,
- E. Bozza: 18 etudes.

ORKESTRSKI SOLI:

- W. Heinze: Orchester studien,
- E. Rotwell: Difficult Passages.

SKLADBE:

- F. Poulenc: Sonata za oboo in klavir,
- W. A. Mozart: Kvartet za oboo in godalni trio,
- L. A. Lebrun: Koncert št. 1 v d-molu,
- F. A. Rosetti: Koncert v C-duru,
- R. Schumann: Tri romance,
- J. W. Kaliwoda: Morceau de salon,
- Bozza Fantasie: Pastoral,
- D. Škerl: Anafora.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova in molova lestvica z akordi (na pamet),
- dve etudi različnih karakterjev,
- skladba in ciklično delo v celoti s spremljavo, od tega ena na pamet.

8. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- nadaljnje razvijanje že usvojenih tehničnih in muzikalnih prvin,
- spoznavanje izvirne literature ter priredb različnih stilnih obdobj,
- igranje v različnih komornih zasedbah,
- razvijanje glasbenega spomina,
- spoznavanje oznak za tempo, karakter skladb,
- spoznavanje najpomembnejših solov iz simfonične in operne literature,
- spoznavanje in obvladovanje oboinih različkov (angl. rog, oboa d'amore).

ETUDE:

- E. Loyon: 32 etudes,
- E. Bozza: 18 etudes,
- R. Luttmann: 21 Etudes Dodecaphonique.

ORKESTRSKI SOLI:

- W. Heinze: Orchesterstudien,
- E. Rotwell: Difficult Passages.

SKLADBE:

- W. A. Mozart: Koncert K.V.314,
- J. S. Bach: Koncert v g-molu, BWV 156,
- J. S. Bach: Sonata v g-molu, 1030b,
- G. Donizetti: Concertino za angl. rog,
- P. Hindemith: Sonata za angl. rog,
- E. Bozza: Fantasie Italienne,
- U. Krek: Sonatina za oboo solo.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- durova in molova lestvica z akordi (na pamet),
- dve etudi različnih karakterjev,
- skladba in ciklično delo v celoti s spremljavo, od tega ena na pamet.

5. STANDARDI ZNANJA

Vir za oblikovanje ciljnih dosežkov in standardov znanja so prejšnja poglavja. Združimo jih lahko iz operativnih ciljev – iz dejavnosti in vsebin.

Nižja stopnja (1., 2., 3., 4., 5., 6. razred)

Po končani nižji stopnji šolanja je učenec sposoben samostojno nastopati in ob spremljavi izvajati skladbe (glej navedbo v predlaganih vsebinah) tako po notnem zapisu kot tudi na pamet. Pridobil si je osnovno tehnično znanje ter ritmično in tonsko urejenost, tako da je sposoben igrati solistično in v manjših komornih zasedbah ter šolskem orkestru.

Višja stopnja (7. in 8. razred)

Po končani višji stopnji šolanja so učenci usposobljeni samostojno pripravljati lastne programe in s spremljavo ali v komorni zasedbi izvajati zahtevnejšo literaturo.

So ritmično urejeni in obvladujejo intonančno prilagajanje klavirju ali skupini. Obvladujejo vse dinamične in agogične kakor tudi artikulacijske zahteve v obsegu od *b* do *g*₃.

Lahko se vključujejo v ljubiteljske komorne skupine ali pihalne orkestre.

6. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Temeljna naloga, ki jo morajo učitelji izpolniti prek učnega načrta, je razviti ljubezen do glasbe in ustvariti potrebo po muziciranju. Zaradi individualnega načina poučevanja naj učni načrt s sistematično razvrščenim gradivom ne bo toga obveznost za učitelja, temveč samo orientacija in pomoč pri vzgoji bodočega glasbenika. Priporočljivo je, da učenec usvojeno znanje čim večkrat pokaže na internih in javnih nastopih.

7. IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

Materialni pogoji

Primerno velika, akustična in zvočno izolirana učilnica, standardna oprema za individualni pouk, notno stojalo, ogledalo, metronom, klavir ali pianino, slikovno gradivo, strokovna literatura.

Priporoča se, da je na šoli potrebno orodje za izdelavo ustnikov in potrošni material (les, cevke, žica, nit).

Pogoji za vpis

Primerna starost in glasbene ter fizične dispozicije za igranje na oboi, ki jih kandidat dokaže na sprejemnem preizkusu.

Preverjanje in ocenjevanje

Znanje preverjamo in ocenjujemo pri pouku, na internih in javnih nastopih ter ob zaključku šolskega leta pri izpitih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah.